

Sygn. akt VIII U 974/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 października 2021 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	sędzia Grzegorz Tyrka
Protokolant	Ewa Grychtoł

po rozpoznaniu w dniu 26 października 2021r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy K. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o składki

na skutek odwołania K. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 21 maja 2021 r. **nr** (...)

z dnia 21 maja 2021r. **nr** (...)

1. oddała odwołania;

2. zasądza od K. K. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. kwotę 600 zł (sześćset złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

(-) sędzia Grzegorz Tyrka

Sygn. akt VIII U 974/21

UZASADNIENIE

co do pkt 2 wyroku

Decyzją z 21 maja 2021r. nr (...) organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. określił zadłużenie K. K. z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne za okres od października 2020r. do listopada 2020r. w łącznej kwocie 2 555,60 zł.

Decyzją z 21 maja 2021r. nr (...) organ rentowy określił zadłużenie K. K. z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne za okres od grudnia 2020r. do stycznia 2021r. w łącznej kwocie 2 580,67 zł.

W odwołaniu od decyzji K. K. domagał się ich uchylenia podnosząc, że we wskazanych w decyzjach okresach nie prowadził działalności jakiegokolwiek rodzaju, która skutkowałaby koniecznością regulowania składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne. Odwołujący zarzucił także naruszenie przez organ rentowy art.104 i art.107 k.p.a.

Organ rentowy w odpowiedziach na odwołania wniósł o ich oddalenie podtrzymując stanowisko zajęte w decyzjach zaskarżonych. Wniósł także o zasądzenie od odwołującego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego wskazując, że wartość przedmiotu sporu wynosi odpowiednio 2 556 zł i 2 581 zł.

Sąd połączył sprawy do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

Odwołujący na rozprawie w dniu 26 października 2021r. oświadczył, że jest emerytem i emerytura stanowi jego jedyny dochód. Nie ma nikogo na utrzymaniu. Emerytura wynosi 3500 zł, lecz organ rentowy wypłaca mu świadczenie w wysokości 2100 zł z uwagi na prowadzoną egzekucję. Nadto odwołujący spłaca dwa kredyty konsumenckie, gdzie raty wynoszą 1500 zł. Odwołujący dodał, że ma cukrzycę, przeszedł dwa zawały i miesięcznie na lekarstwa wydaje około 300 zł.

Wyrokiem z 26 października 2021r. Sąd oddalił odwołania K. K. od decyzji zaskarżonych, o czym orzekł w pkt 1 orzeczenia. W pkt 2 wyroku Sąd zasądził od odwołującego na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. kwotę 600 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art.102 k.p.c.

Zgodnie z powołanym art.102 k.p.c. wyrażającym zasadę słuszności, w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami.

Do „wypadków szczególnie uzasadnionych” w judykaturze zalicza się zarówno okoliczności związane z samym przebiegiem procesu jak np. sytuacje wynikające z charakteru żądania, jego znaczenia dla strony, subiektywnego przekonania o zasadności roszczeń, jak i leżące na zewnątrz, które wyznacza sytuacja majątkowa i życiowa strony.

Sąd uznał, że w rozpatrywanej sprawie istnieją podstawy do zastosowania tego przepisu. Sąd wziął w tym zakresie pod uwagę, że odwołujący jest emerytem i emerytura jest jedynym jego źródłem utrzymania, z tej emerytury dokonywane są potrącenia na skutek prowadzonej egzekucji. Odwołujący jest osobą schorowaną, która wymaga stałego leczenia i ponosi stałe koszty z tym związane. Nadto Sąd miał na uwadze, że połączone sprawy nie były skomplikowane tak pod względem faktycznym jak i prawnym, a nadto miały charakter jednorodny, a zatem nie wymagały szczególnie zwiększonego nakładu pracy pełnomocnika procesowego organu rentowego. Jak wskazał Sąd Najwyższy w postanowieniu z 11 maja 2012r. sygn. I UZ 17/12, a które to stanowisko tutaj. Sąd w pełni podziela, wydanie przez organ rentowy wielu decyzji dotyczących wysokości podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne osobno do każdego ubezpieczonego (pracownika tego samego pracodawcy) nie powinno przekładać się na zwielokrotnienie kosztów zastępstwa procesowego stron, w szczególności dlatego, że stan faktyczny i prawny każdej ze spraw jest identyczny. W takiej sytuacji nakład pracy pełnomocnika płatnika we wszystkich sprawach nie jest o wiele większy, niż gdyby prowadzona była jedna sprawa z udziałem wszystkich zainteresowanych. Taka niewspółmierność wysokości kosztów pomocy prawnej poniesionych przez stronę wygrywającą proces do stopnia zawilości sprawy i nakładu pełnomocnika, przy uwzględnieniu przedmiotu sporu oraz przebiegu postępowania sądowego, przemawia za uznaniem tej sytuacji za wypadek szczególnie uzasadniony w rozumieniu art.102 k.p.c.

(-) sędzia Grzegorz Tyrka

Sygn. akt VIII U 974/21

UZASADNIENIE

Decyzją z 21 maja 2021r. nr (...) organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. określił zadłużenie K. K. z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne za okres od października 2020r. do listopada 2020r. w łącznej kwocie 2 555,60 zł.

Decyzją z 21 maja 2021r. nr (...) organ rentowy określił zadłużenie K. K. z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne za okres od grudnia 2020r. do stycznia 2021r. w łącznej kwocie 2 580,67 zł.

W odwołaniu od decyzji K. K. domagał się ich uchylenia podnosząc, że we wskazanych w decyzjach okresach nie prowadził działalności jakiegokolwiek rodzaju, która skutkowałaby koniecznością regulowania składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne. Odwołujący zarzucił także naruszenie przez organ rentowy art.104 i art.107 k.p.a.

Organ rentowy w odpowiedziach na odwołania wniósł o ich oddalenie podtrzymując stanowisko zajęte w decyzjach zaskarżonych. Wniósł także o zasądzenie od odwołującego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego wskazując, że wartość przedmiotu sporu wynosi odpowiednio 2 556 zł i 2 581 zł.

Sąd połączył sprawy do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

zadłużenie odwołującego K. K. określone w decyzjach zaskarżonych wynika z działalności odwołującego w postaci (...) Sp. z o.o. w T., w której odwołujący posiada status jednoosobowego wspólnika.

Organ rentowy wcześniej wydał decyzję z 19 września 2019r., w której stwierdził, że odwołujący K. K. jest dłużnikiem ZUS z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne za okres od listopada 2017r. do czerwca 2019r. z tytułu pozostawania jednoosobowym wspólnikiem (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w T..

Wyrokiem z 1 lipca 2020r. sygn. VIII U 2068/19 Sąd Okręgowy w Gliwicach oddalił odwołanie ubezpieczonego. Apelacja od tego wyroku została odrzucona postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 14 października 2020r. sygn. III AUa 2204/20.

Odwołujący na rozprawie w dniu 26 października 2021r. oświadczył, że jest emerytem i emerytura stanowi jego jedyny dochód. Nie ma nikogo na utrzymaniu. Emerytura wynosi 3500 zł, lecz organ rentowy wypłaca mu świadczenie w wysokości 2100 zł z uwagi na prowadzoną egzekucję. Nadto odwołujący spłaca dwa kredyty konsumenckie, gdzie raty wynoszą 1500 zł. Odwołujący dodał, że ma cukrzycę, przeszedł dwa zawały i miesięcznie na lekarstwa wydaje około 300 zł.

Odwołujący oświadczył także, że od 2013r. Spółka (...) nie prowadzi żadnej działalności.

/dowód z: akt ZUS, akt sprawy Sądu Okręgowego w Gliwicach o sygn. VIII U 2068/19 /

Sąd zważył, co następuje:

odwołania K. K. nie zasługują na uwzględnienie.

Zgodnie z art.6 ust.1 pkt 5 i art.12 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tj. Dz.U. z 2021r., poz.423 ze zm.) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu podlegają osoby prowadzące pozarolniczą działalność.

Stosownie do art.8 ust.6 pkt 4 ustawy systemowej za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność uważa się między innymi wspólnika jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.

Zgodnie z art.46 ust.1 ustawy systemowej płatnik składek jest obowiązany według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy

W wyroku z 3 lutego 2011r. sygn. II UK 271/10 (LEX nr 817528) Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że obowiązek ubezpieczenia wspólnika jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością powiązany jest jedynie z posiadaniem przez niego takiego statusu prawnego, a nie z prowadzeniem działalności gospodarczej. W uzasadnieniu tego stanowiska wyjaśniono, że na tle art.8 ust.6 ustawy systemowej należy stwierdzić, że pojęcie „ prowadzenie działalności pozarolniczej ” jest pojęciem szerszym od działalności gospodarczej określonej w art.2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej. Do pojęcia działalności gospodarczej w powyższym (wąskim) rozumieniu ustawa systemowa odwołuje się tylko w art. 8 ust.6 pkt 1, a w pozostałych punktach tego przepisu wymienia osoby nieprowadzące działalności gospodarczej w ścisłym znaczeniu tego pojęcia. Właśnie w kręgu tych osób znajduje się wymieniony w art.8 ust.6 pkt 4 ustawy systemowej wspólnik jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, który jest objęty obowiązkiem ubezpieczenia bez względu na fakt prowadzenia działalności gospodarczej. Stanowisko to jest ugruntowane w orzecznictwie i tak Sąd Najwyższy wypowiedział się w wyrokach z 11 września 2013r. II UK 36/13 (LEX nr 1391783), z 3 sierpnia 2011r. I UK 8/11, z 9 czerwca 2010r. II UK 33/10 (LEX nr 598436) i z 12 lipca 2017r. II UK 295/16 (LEX nr 2347776) stwierdzając, że jedyny wspólnik spółki z ograniczoną odpowiedzialnością podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym na podstawie tytułu określonego w art.8 ust.6 pkt 4 ustawy systemowej. Z treści tego przepisu wynika, że samo posiadanie statusu wspólnika jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością decyduje o podleganiu przez niego ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności (art.6 ust.1 pkt 5 ustawy systemowej).

Przenosząc powyższe na grunt rozpoznania niniejszej sprawy Sąd stwierdził, że skoro odwołujący w okresach objętych zaskarżonymi decyzjami pozostawał jednoosobowym wspólnikiem (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w T., co jest okolicznością bezsporną w sprawie, to jest objęty obowiązkiem ubezpieczenia i w konsekwencji jest zobowiązany do odprowadzania składek jak w decyzjach zaskarżonych. Okoliczność, że spółka odwołującego faktycznie nie prowadzi działalności nie ma znaczenia, gdyż sam fakt bycia jednoosobowym wspólnikiem takiej spółki jest wystarczający do przyjęcia, że odwołujący jest traktowany jako osoba prowadząca działalność i stąd jest zobowiązany do opłacania składek.

W rezultacie Sąd uznał, że zaskarżone decyzje odpowiadają prawu, dodatkowo gdy odwołujący nie wnosil żadnych zarzutów co do matematycznych wyliczeń wykazanego w nich zadłużenia.

Jeśli chodzi o zarzuty dotyczące naruszenia przepisów postępowania administracyjnego to w judykaturze jednolicie przyjmuje się, że kwestia ta pozostaje w zasadzie poza przedmiotem tego postępowania, z wyłączeniem przypadków, gdy decyzja została wydana z rażącym naruszeniem prawa powodującym jej nieważność, lecz w niniejszej sprawie sytuacja taka nie miała miejsca. Sądowe postępowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych ma wprawdzie charakter kontrolny, dominujący jest jednak jego charakter rozpoznawczy. Ta druga właściwość wyznacza rolę sądu i jest nią samodzielna ocena przesłanek warunkujących prawo do świadczenia lub zobowiązanie. Wynika to stąd, że od momentu wniesienia odwołania do sądu rozpoznawana sprawa staje się sprawą cywilną, podlegającą rozstrzygnięciu wedle reguł właściwych dla tej kategorii spraw. Zasadność odwołania ocenia się na podstawie właściwych przepisów prawa materialnego i dlatego postępowanie sądowe skupia się na wadach wynikających z naruszenia prawa materialnego, a kwestia wad decyzji administracyjnych, spowodowanych naruszeniem przepisów postępowania administracyjnego prowadzonego przed organem rentowym, pozostaje w zasadzie poza przedmiotem tego postępowania (por. wyrok Sądu Najwyższego z 17 marca 2016r., III UK 84/15, LEX nr 2023932). Sąd ubezpieczeń społecznych ocenia zasadność roszczeń odwołującego się, a nie formalną legalność postępowania przed organem rentowym. Chociaż bezpośrednim przedmiotem postępowania sądowego jest decyzja organu rentowego, to jednak sąd ubezpieczeń społecznych wyjaśnia istotę sprawy dotyczącą prawa, zobowiązania albo roszczenia strony, co znajduje

wyraz w kompetencji tego sądu do oddalenia odwołania, jeżeli nie ma podstaw do jego uwzględnienia albo zmiany zaskarżonej decyzji w całości lub w części i orzeczenia co do istoty sprawy (por. wyroki Sądu Najwyższego: z 27 kwietnia 2010r., II UK 336/09, LEX nr 604222; z 8 maja 2012r., II UK 240/11, OSNP 2013, nr 7-8, poz. 98, postanowienia Sądu Najwyższego: z 23 listopada 2011r., III UK 221/10, LEX nr 1124107; z 23 listopada 2011r., (...), LEX nr 1124106; z 23 listopada 2011r., III UK 10/11, LEX nr 1124105, uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 23 marca 2011r., I UZP 3/10, OSNP 2011, nr 17-18, poz. 233, wyrok Sądu Najwyższego z 30 października 2018r. I UK 361/17).

W konsekwencji Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. odwołania ubezpieczonego oddalił jako bezzasadne, o czym orzekł w pkt 1 wyroku.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art.102 k.p.c. i przyznał je w wysokości 600 zł.

Zgodnie z powołanym art.102 k.p.c. wyrażającym zasadę słuszności, w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami.

Do „ wypadków szczególnie uzasadnionych ” w judykaturze zalicza się zarówno okoliczności związane z samym przebiegiem procesu jak np. sytuacje wynikające z charakteru żądania, jego znaczenia dla strony, subiektywnego przekonania o zasadności roszczeń, jak i leżące na zewnątrz, które wyznacza sytuacja majątkowa i życiowa strony.

Sąd uznał, że w rozpatrywanej sprawie istnieją podstawy do zastosowania tego przepisu. Sąd wziął w tym zakresie pod uwagę, że odwołujący jest emerytem i emerytura jest jedynym jego źródłem utrzymania, z tej emerytury dokonywane są potrącenia na skutek prowadzonej egzekucji. Odwołujący jest osobą schorowaną, która wymaga stałego leczenia i ponosi stałe koszty z tym związane. Nadto Sąd miał na uwadze, że połączone sprawy nie były skomplikowane tak pod względem faktycznym jak i prawnym, a nadto miały charakter jednorodny, a zatem nie wymagały szczególnie zwiększonego nakładu pracy pełnomocnika procesowego organu rentowego. Jak wskazał Sąd Najwyższy w postanowieniu z 11 maja 2012r. sygn. I UZ 17/12, a które to stanowisko tut. Sąd w pełni podziela, wydanie przez organ rentowy wielu decyzji dotyczących wysokości podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne osobno do każdego ubezpieczonego (pracownika tego samego pracodawcy) nie powinno przekładać się na zwielokrotnienie kosztów zastępstwa procesowego stron, w szczególności dlatego, że stan faktyczny i prawny każdej ze spraw jest identyczny. W takiej sytuacji nakład pracy pełnomocnika płatnika we wszystkich sprawach nie jest o wiele większy, niż gdyby prowadzona była jedna sprawa z udziałem wszystkich zainteresowanych. Taka niewspółmierność wysokości kosztów pomocy prawnej poniesionych przez stronę wygrywającą proces do stopnia zawłości sprawy i nakładu pełnomocnika, przy uwzględnieniu przedmiotu sporu oraz przebiegu postępowania sądowego, przemawia za uznaniem tej sytuacji za wypadek szczególnie uzasadniony w rozumieniu art.102 k.p.c.

(-) sędzia Grzegorz Tyrka